

GLATKO OBRIJAN

GLATKO OBRIJAN

Moć besplatnog davanja

Svaka moć na svijetu traži nešto. Glas. Kupnju. Potpis. Vjernost. Interes. Čak i ljubav, kad jednom uđe u organizacije, prije ili poslije ispostavi račun. Postoji potom jedna anomalna sila koja izmiče logici razmjene. Davati besplatno. To je najstarija moć na svijetu, a istodobno i najmanje shvaćena. Isus nije bio početak, ali bio je prvi koji je upotrijebio jezik riječi i pretvorio ga u pripovijest sposobnu hodati sama. Nije gradio vojske. Nije osnivao banke. Nije otvarao hramove. Nije osvajao teritorije. Stvorio je priču. A kad priča postane dovoljno snažna da nadživi svojega pripovjedača, rađa se nešto što moć odmah prepoznaje: utjecaj. Tada se rodio interes. Ne interes da ga se voli. Ne interes da ga se razumije. Interes da se njime upravlja a da se protiv njega ne mora boriti. Kao pripovjedač, ovo je vizija koju zamišljam. Čovjek u halji. Visok. Naočit. Duga kosa. Glatko obrijan. Prolazi kroz bučnu gomilu i, ne podižući glas, ipak uspijeva govoriti.

Ne govori svima. Govori svakome pojedinačno. Malo riječi. Onih pravih. Riječi koje ne zapovijedaju. Riječi koje otvaraju. Riječi koje sežu dalje od tišine. Tako se rađa prorok. Ne kad ga netko proglasi. Nego kad ljudi počnu drugima pripovijedati o njemu. Ali ljudi iz hrama primijetili su da se nešto mijenja. Brojke posjećenosti padale su. Znatiželja se premještala. I pozornost također. A tko kontrolira pozornost, kontrolira moć. Pa su ga pozvali u palaču. Službeno, da shvate tko je. Zapravo, da shvate kako ga zaustaviti. Nije nosio farizejsku tuniku. Nije nosio turban. Nije nosio znakovlje vlasti. Ni dugu bradu koja je označavala vladajući format toga doba. U svojim ispitivanjima pokušavali su ga vratiti unutar perimetra. Dodijeliti mu kategoriju. Naći mu etiketu. Pretvoriti ga

u manju verziju onoga što su već poznavali. Ali on im je stalno izmicao. A jedan odgovor iznad svih čini se da prolazi kroz vrijeme poput strijele: Zašto gledaš trun u mome oku, a ne mariš za brvno u svome? Aluzija je bila na bradu. Jer svaka moć razgleda tuđe detalje kad više ne može obraniti vlastite proturječnosti.

Svojim je sustavom ljude naučio novoj mogućnosti: živjeti izvan formata. Ne protiv sustava. Izvan njega. Što je daleko opasnije. Jer sustavi se znaju braniti od protivnika. Ali teško im je razumjeti nekoga tko jednostavno prestane igrati po njihovim pravilima. Politika je zatim odradila svoje. Uvijek je tako. Kad ga nije mogla pobijediti u ravnopravnoj borbi, poslužila se najstarijim oružjem na svijetu: oduzimanjem. Oduzeti. Smanjiti. Pojednostaviti. Staviti publiku pred izbor koji je već napravljen. Pogodba na trgu stigla je onako kako stiže svaka dobro konstruirana operacija. Prerušena u demokraciju. Glatko obrijani Isus ili bradati Baraba. Sloboda ili format. Nepredvidivost ili pripadnost. Igra je bila lagana. Pobijedio je format. Kao gotovo uvijek. Ali baš u trenutku poraza besplatno davanje pokazalo je svoju pravu narav. Jer tradicionalna moć reagira. Besplatno davanje razumije. A on je odgovorio rečenicom koju nijedna organizacija, nijedna vlada i nijedan algoritam još ne umiju do kraja objasniti: Oprosti im, jer još ne znaju što čine. To nije bilo opravdanje. To je bila dijagnoza. Njegovi učenici učinili su ostalo. Napisali su knjigu.

Ili možda nešto još rjeđe. Napisali su pripovijest sposobnu preživjeti tisućljeća. Prevedenu na svaki jezik. Prokrstarenu svakom kulturom. Protumačenu od svake religije. Oспоравану, voljenu, iskrivljavanu, prepisivanu, branjenu i napadanu. A ipak još uvijek ovdje. Nijedan korporativni odjel nikad nije uspio doći njezinu distribuciju. Nijedan oglasni la out njezino trajanje. Nijedan logo njezinu prepoznatljivost. Jer proizvodi putuju kroz tržišta. Pripovijesti putuju

kroz ljude. U ovoj viziji nema bogohuljenja. Postoji samo apsolutno pravo na pripovijedanje. Pravo koje se kreće izvan njihovih tržišta, neovisno i neuznemireno. A tko se ne slaže, slobodno neka potraži druge knjige, gdje može čitati koji god mu format više odgovara. To je, uostalom, Isusova moć. Ne moć sile. Ne moć novca. Ne moć vlasti. Moć besplatnog davanja. Jedina moć koja nastavlja kružiti nakon što njezina pripovjedača više nema.

Ferdinando

Ferdinando Frega. Sva prava pridržana. Službeno registrirano i zaštićeno prema autorskopравnom zakonu Sjedinjenih Američkih Država.